

**UCHWAŁA NR LVII/389/24
RADY GMINY SAMBORZEC**

z dnia 25 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) i art. 9 ust.1, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)- **Rada Gminy Samborzec uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która została uchwalona odrębną uchwałą.

§ 3. Program realizowany będzie do wysokości środków przewidzianych w budżecie gminy.

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Mieczysław Piątek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2024 ROK.

Wstęp Cele programu

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) w związku z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

Podstawą prawną do podejmowania działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowią akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.1939);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1270,1273,1407,1429,1641,1693,1872).

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją wielu działań inicjowanych w latach poprzednich. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego i zintegrowanego systemu działań profilaktycznych i naprawczych w gminie.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Samborzec na 2024 r. uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Samborzec.

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Samborzec:

Badania realizowano w 2020 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 393 osoby. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badanie to ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji.

Cel praktyczny badania to wnioski i rekomendacje wynikające z analizy zgromadzonego materiału badawczego, które mogą być bardzo przydatne podczas opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminy Samborzec.

1. Problem alkoholowy

Problem alkoholowy jest istotny, gdyż znaczny odsetek mieszkańców (81,00%) spożywa alkohol. Jednak większość mieszkańców pije alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku (38,00%), a aż 3,00% osób pije

codziennie. Większość mieszkańców jednorazowo wypija bezpieczne ilości alkoholu. Dodatkowo szczególną uwagę należy zwrócić na to, że 41,00% mieszkańców było świadkiem prowadzenia przez kogoś pojazdu pod wpływem alkoholu, a 16,04% mieszkańców przynajmniej raz prowadziło pojazd w stanie nietrzeźwości. Zdarzyło się również, iż wykonywali swoje obowiązki służbowe będąc pod wpływem alkoholu (16,05% osób przyznało, się do takiego zachowania, w tym 2,47% robi to często).

Problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży w Gminie Samborzec nie przybiera dużych rozmiarów - spożycie alkoholu zadeklarowało 18,12% uczniów (w tym 19,26% dziewczynek i 17,02% chłopców). Warto zwrócić uwagę również na to, że znaczna część rodziców wiedząca o tym, że ich dzieci mają kontakt z alkoholem, nie zareagowała na tę informację. Należy kontynuować działania profilaktyczne, zapobiegające dalszemu rozwojowi problemu.

2. Problem nikotynowy

Problem nikotynowy w Gminie Samborzec jest widoczny, ale nie przybiera dużych rozmiarów – 27,00% mieszkańców sięga po papierosy, a codziennie robi to 23,00% osób. Warto zwrócić uwagę na to, że znaczna część palących papierosy mieszkańców, nigdy nie podjęło próby zerwania z nałogiem (28,57%). Jednakże cieszy fakt, że mieszkańcy mają świadomość negatywnych konsekwencji zdrowotnych wynikających z palenia papierosów – 63,00% mieszkańców ocenia palenie papierosów jako bardzo szkodliwe dla zdrowia.

Palenie papierosów przez dzieci i młodzież nie jest dużym problemem, ale warto rozpocząć działania profilaktyczne zapobiegające dalszemu rozwojowi problemu. 19,57% uczniów przyznało, iż pali papierosy, a 1,09% pali regularnie. Niepojęty jest fakt, iż jest grupa młodych ludzi, której palenie papierosów wyszło poza fazę eksperymentowania i stało się regularną czynnością – 5,56% uczniów przyznało, iż w przeciągu ostatniego miesiąca paliło dziennie od 11 do 20 papierosów.

3. Problem narkotykowy

Problem zażywania substancji psychoaktywnych nie przybiera dużych rozmiarów wśród mieszkańców Gminy Samborzec. Do zażywania narkotyków przyznało się 8,00% mieszkańców, w tym 4% z nich zażywała te substancje jednorazowo. Jednakże, zaleca się kontynuowanie działań profilaktycznych, by utrzymać tą pozytywną tendencję oraz zapobiegać możliwemu rozwojowi tego problemu.

Badanie wykazało, że kontakt z narkotykami lub dopalaczami miała nieznaczna część uczniów (1,09%). Uczniowie sięgają po tego typu substancje głównie z ciekawości. Szczególnie popularną substancją wśród młodych mieszkańców jest marihuana lub haszysz. Oprócz tego część uczniów posiada niepełną wiedzę na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, co domaga się zastosowania szerokich działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym.

4. Problem przemocowy

Problem przemocy w gminie jest widoczny. Przemocy doświadczyło 29,00% ankietowanych mieszkańców. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że jest grupa mieszkańców, która nie zdaje sobie sprawy z negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci (9,00% osób).

Problem przemocy wśród uczniów w gminie jest widoczny, aż 34,06% uczniów przyznaje, że doświadczyło przemocy. Szczególnie dostrzegalnym jej rodzajem jest przemoc rówieśnicza, bowiem 53,19% uczniów doznało przemocy ze strony kolegów ze szkoły oraz 27,54% uczniów jest zdania, że w ich szkole występuje przemoc. Jak wynika z analizy materiału badawczego, problem przemocy domowej jest mniejszy niż przemocy rówieśniczej, jednak również dostrzegalny i wymagający podjęcia działań profilaktycznych.

Dokonując analizy problemu uzależnienia na terenie gminy Samborzec i procesów zachodzących w tym zakresie wzięto pod uwagę sytuację demograficzną społeczności gminy, stan bezrobocia, informacje z zakresu udzielania pomocy społecznej, dane będące w dyspozycji policji, sądu rejonowego, prokuratury i poradni leczenia uzależnień.

Źródłem informacji dla gminy o osobach potrzebujących pomocy są także wychowawcy i pedagodzy szkolni, pracownicy służby zdrowia, osoby prowadzące zajęcia z zakresu terapii uzależnień.

Przytoczone powyżej problemy związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, narkotyków i przemocy stanowią o zasadności podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania i minimalizacji szkód wynikających z ich nadużywania, a tym samym o konieczności realizowania zadań wynikających z programu.

Cele programu

Cele ogólne:

1. Profilaktyka uzależnień oraz promocja zdrowego stylu życia bez używek.
2. Zmniejszenie rozmiarów istniejącego problemu.
3. Zapobieganie powstaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem.

Cele operacyjne:

1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą w rodzinie i środowisku szkolnym.
3. Wdrażanie nowych form profilaktyki szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
4. Poszukiwanie skuteczniejszych form kontroli prawnych i społecznych nad szkodliwością postępowania osób uzależnionych.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod przeciwdziałania uzależnieniom.
6. Upowszechnienie wiedzy o chorobie alkoholowej, środkach psychoaktywnych oraz problemach behawioralnych i ich negatywnych skutkach wśród dzieci i młodzieży.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych obejmują między innymi następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspierania zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej i klubów integracji społecznej.
7. Zadania wynikające z potrzeb środowiska zgodne z Ustawą o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi, Ustawą o Przeciwdziałaniu Narkomanii oraz Ustawą o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.

Rozdział 2.

Szczegółowe realizowanie zadań

1. Orientacyjne szacowanie liczby osób uzależnionych i nadużywających z terenu gminy wymagających różnego typu oddziaływań terapeutycznych,
2. Diagnoza stanu problemów na terenie gminy,
3. Prowadzenie Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin,

4. Współpraca z Poradnią Odwykową przy Szpitalu Specjalistycznym Ducha Świętego w Sandomierzu, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Tarnobrzegu, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Morawicy oraz w Stalowej Woli,
5. Współpraca z placówkami realizującymi program dla ofiar przemocy w rodzinie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w Samborcu,
6. Podejmowanie interwencji prawno-administracyjnych wobec osób uzależnionych od alkoholu w zakresie leczenia odwykowego,
7. Kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie się osób uzależnionych do poddania się leczeniu odwykowemu,
8. Współpraca z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Samborcu oraz z Szpitalem Specjalistycznym Ducha Świętego w Sandomierzu w zakresie profilaktyki uzależnień,
9. Szkolenie kadry działającej w zakresie leczenia, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy,
10. Współpraca z Dyrekcjami Szkół Podstawowych oraz Liceum Ogólnokształcącego na terenie tut. Gminy – działania polegające na wczesnoedukacyjnym wdrażaniu elementów profilaktyki,
11. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Samborcu,
12. Realizacja programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu gminy,
13. Współudział w organizowaniu wypoczynku wakacyjnego oraz zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami uzależnień,
14. Wspieranie różnych form kultury fizycznej oraz innych społecznie akceptowalnych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia- realizowanych na bazie obozów sportowych oraz innych w zakresie gospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
15. Współudział w organizowaniu konkursów, spektakli teatralnych, koncertów, imprez sportowych, strażackich dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych o tematyce patologii społecznych - alkoholizm, narkomania, problemy behawioralne, przemoc w rodzinie i inne zagrożenia,
16. Podejmowanie działalności kontrolnej i interwencyjnej w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z policją,
17. Rozwiązywanie problemów wynikających z nieoczekiwanych sytuacji środowiska mających na celu zminimalizowanie szkód i skutków wywołanych i spowodowanych przez alkohol i narkotyki.

Rozdział 3.

Zasady finansowania programu i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawa prawna: art. 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)

1. Źródłem finansowania programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Planowana ilość posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Samborcu odbywać się będzie w miarę bieżących potrzeb, jednak nie mniej niż dwa razy w miesiącu.
3. Za udział członków w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Samborcu przysługuje wynagrodzenie w kwocie 400 złotych brutto.
4. Przewodniczącemu komisji, o której mowa w pkt. 1 przysługuje wynagrodzenie w kwocie 450 zł brutto.
5. Członkom Komisji przysługuje dieta oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdu na szkolenie na zasadach obowiązujących – przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarach kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań w rozumieniu pkt. 2.

6. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa powyżej stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji.

tytuł

Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Harmonogram wydatków w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Samborcu na rok 2024 r.

Środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2024 rok wpisano w :

Dział 851	Ochrona zdrowia	
Rozdział 85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	228 060,52 zł
Rozdział 85153	Przeciwdziałanie narkomanii	5 000,00 zł

Razem 233 060,52 zł

Wydatki na realizację zadań szczegółowych		
1.	Prowadzenie Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych ich Rodzin	19 200,00 zł
2.	Działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – wynagrodzenie i delegacje	50 650,00 zł
3.	Szkolenia kadry działającej w zakresie profilaktyki oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2.000,00 zł
4.	Realizacja programów profilaktycznych oraz organizacja konkursów. Dofinansowanie spektakli profilaktycznych i odczytów dla dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców.	30 700,00 zł
5.	Zakup broszur, książek, czasopism o charakterze edukacyjnym	1 000,00 zł
6.	Udział w organizowaniu koncertów, festynów, imprez sportowych i strażackich dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki	68 010,52 zł
8.	Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii	5 000,00 zł
9.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z elementami profilaktyki	50 000,00 zł
10.	Kierowanie osób uzależnionych na badanie biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego	3 500,00 zł
12.	Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych na terenie gminy ²	3 000,00 zł
•RAZEM		233 060,52 zł

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1-2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do kompetencji Rady Gminy należy coroczne uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Samborzec na 2024 r. określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Proponowany na 2024 r. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją wcześniej przyjętych kierunków. Program obejmuje działania o charakterze profilaktycznym, informacyjnym, edukacyjnym, terapeutycznym i interwencyjnym oraz realizację działań wspomagających wychodzenie z alkoholizmu osób uzależnionych od alkoholu i wykluczonych społecznie.

Niniejsza uchwała rodzi skutki finansowe, które będą pokrywane z wpływów z opłat związanych z uzyskaniem pozwolenia na sprzedaż alkoholu.

Elementem nowym gminnego programu stały się zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.